SYYTTÄJÄLAITOKSEN (KPY 152)

VUOSIEN 2022 - 2025 VOIMAVARA-ANALYYSI

26.4.2021 DNRO Dnro 158/03/20

Sisällysluettelo

1 Johdanto 3
2 Syyttäjälaitoksen voimavarat ja niiden kehittämistarve 3
2.1 Rikosvastuun toteutumisen yleisiä kehityspiirteitä 3
2.2 Rikosasioiden laadun ja Syyttäjälaitoksen voimavarojen kehitys 5
3 Syyttäjälaitoksen henkilöstökulut ja henkilötyövuosikehykset 9
4 Siirtomäärärahojen tason vaikutus Syyttäjälaitoksen toimintaan 11
5 Talousarviovuoden 2021 vaikutus jatkovuosiin 2022 - 2025 12
6 Oikeusrekisterikeskukselta tilattavat tietohallintomenot 13
6.1 Tietohallintomenojen kehitys vuosina 2019 - 2024 13
6.2 Tietohallintomenoihin kohdistuvat muutokset vuosina 2021 - 2024 14
7 AIPA:n omarahoitusosuudet vuosina 2020 - 2021 14
7.1 AIPA -omarahoitusosuuksien muutokset verrattuna vuosien 2021 - 2024 tulossopimukseen 14
8 Palkeilta tilattavat palvelut 15
9 Siirtyvien määrärahatasojen tärkeys 15
9.1 Määrärahatilanne kehyspäätöksen sallimalla henkilötyövuositasolla 15
9.2 Määrärahatilanne laskettuna 586 henkilötyövuoden realistisella vähimmäistarpeella 17
10 Loppusanat 19
11 Allekirjoitukset 21

LIITE Syyttäjälaitoksen kestävyystarkastelu vuosille 2022 – 2025 (586 htv)

SYYTTÄJÄLAITOKSEN VOIMAVARA-ANALYYSI VUOSILLE 2022 - 2025

1 Johdanto

Syyttäjälaitos antaa tällä asiakirjalla arvionsa vuosien 2022 - 2025 toiminnallisista haasteista sekä niiden korjaamiseksi tarvittavista lisäresursseista oikeusministeriölle.

Analyysi perustuu viimeisimmän tilinpäätösvuoden toteumaan sekä vuosien 2022 – 2025 suunniteltuun ja ennustettuun tasoon. Tietoja on tarkennettu sitä mukaan, kun toiminnan ja resurssien suunnittelun työ on edennyt. Esimerkiksi Oikeusrekisterikeskuksen, valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (Palkeet) ja aineistopankin (AIPA) kustannusarviot on päivitetty viimeisimmillä tiedoilla, jotka ko. toimijoilta on saatu.

Resurssitarpeen analyysissa on pyritty toimintalähtöiseen kuvaukseen, jota tukevat tiedot esimerkiksi euroista ja henkilötyövuosista laskentaperusteineen.

Voimavara-analyysin laatimisen ajankohdan aikana Suomessa ja maailmalla levinnyt koronapandemia on eri tavoin vaikuttanut voimakkaasti myös Syyttäjälaitoksen toimintaan. Vaikutukset jatkuvat vielä vuonna 2022.

2 Syyttäjälaitoksen voimavarat ja niiden kehittämistarve

Rikosvastuun toteuttamisesta huolehtivaan viranomaisketjuun kuuluvan Syyttäjälaitoksen toimintatilanteessa on tapahtunut viimeisten 15 vuoden aikana merkittäviä, osin laitoksen ulkopuolisiin seikkoihin liittyviä muutoksia. Niiden johdosta rikosvastuun toteuttamisen yleinen taso on heikentynyt siten, että syytteeseen ja seuraamusten määräämiseen johtaa aikaisempaa merkittävästi pienempi osa syyttäjien käsiteltäväksi tulleista rikosepäilyistä kuin aikaisemmin.

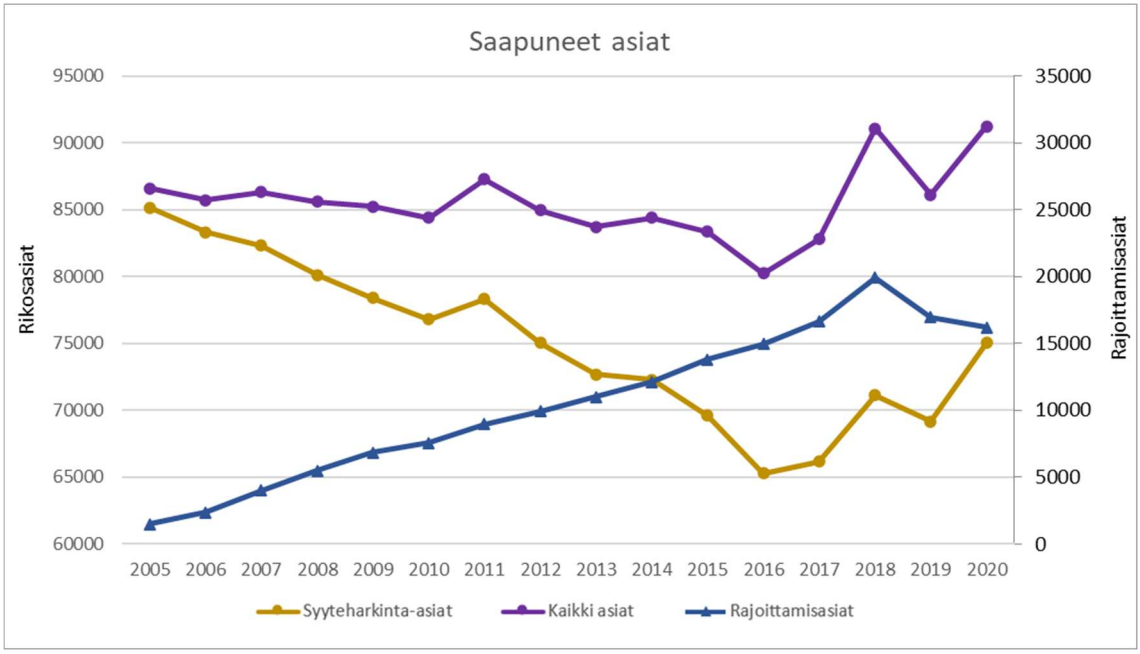
2.1 Rikosvastuun toteutumisen yleisiä kehityspiirteitä

Syyttäjälaitoksen kannalta tärkeimmät rikosvastuun toteutumisen tasoon vaikuttaneet muutokset ovat rikosoikeudellisista toimenpiteistä luopumista tarkoittavan esitutkinnan rajoittamismenettelyn käytön massiivinen lisääntyminen tapauksissa, joissa on syytä epäillä rikosta, sekä syyteharkintaan saapuneiden asioiden vaikeuden ja vaativuuden huomattava kasvu. Näiden ilmiöiden

seurauksena on rikosasioiden syytteeseen saattaminen vähentynyt huomattavasti.

Vuosien 2005 - 2020 aikana esitutkintaviranomaisilta syyttäjille vuosittain saapuneiden asioiden kokonaismäärä on pysynyt tasolla 80 000 - 90 000. Vuonna 2020 saapui yhteensä 91 246 asiaa, mikä merkitsi 5 130 asian lisäystä vuoteen 2019 verrattuna.

Saapuneisiin asioihin sisältyvien esitutkinnan lopettamista tai toimittamatta jättämistä koskevien rajoittamisasioiden osuus on lisääntynyt tarkastelujaksolla 2005 – 2020 noin 1 000:sta enimmillään lähes 20 000:een vuonna 2018 ja varsinaisten syyteharkinta-asioiden lukumäärä vastaavasti vähentynyt. Syyteharkinta-asioiden vaatima syyttäjien kokonaistyömäärä on tarkastelujaksolla kasvanut huomattavasti.

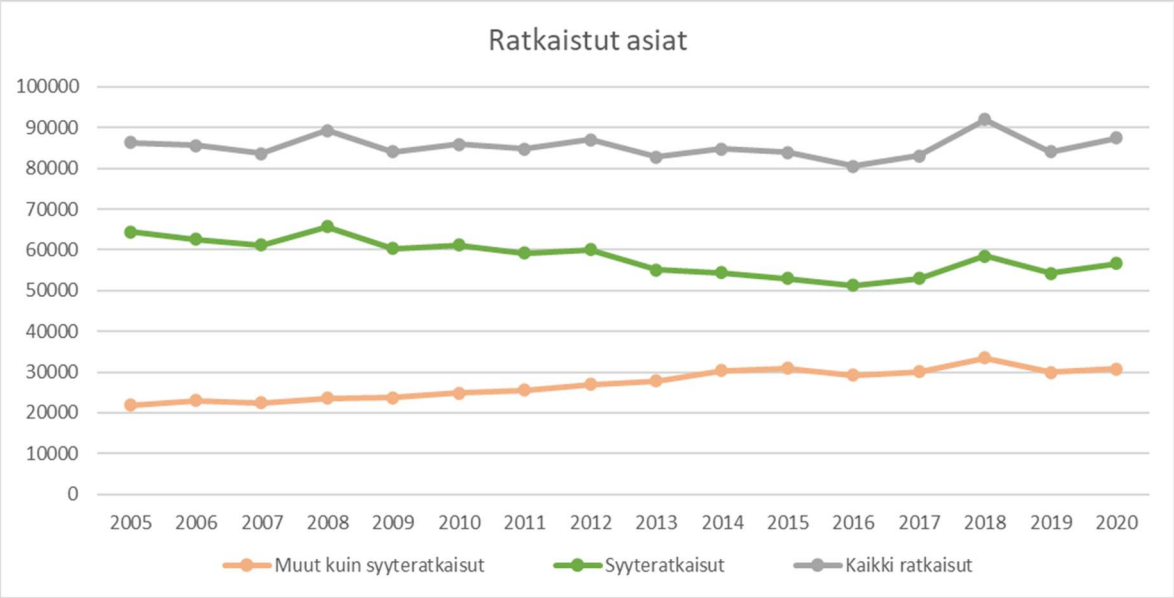

Koska syytteiden nostaminen on mahdollista vain loppuun suoritettuun esitutkintaan perustuvan syyteharkinnan perusteella, on syyteharkintaan saapuneiden asioiden lukumäärän väheneminen johtanut väistämättä myös nostettujen syytteiden määrän huomattavaan laskuun, kun syyteharkinnassa sovellettuun syytekynnykseen ei ole tehty muutoksia. Tarkastelujakson 2005 - 2020 alkuvuosina nostettiin vuosittain syyte noin 63 000 asiassa, mutta muutamana viimeisenä vuonna keskimäärin vain 56 000 asiassa.

Syyteharkinnan lopputuloksena tehdyillä syyttämättäjättämispäätöksillä päätettyjen asioiden vuosittainen lukumäärä on pysynyt koko tarkastelujakson ajan ennallaan noin 10 000 asian tasolla. Syyttämättä jättämisen suhteellinen osuus kaikista syyteharkintapäätöksistä on näin ollen jonkin verran kasvanut, kun

otetaan huomioon edellä mainittu syyteharkinta-asioiden kokonaismäärän vähentyminen.

Edellä kuvattu kehitys osoittaa, että yhä useampi sellainen rikosasia, jollaisissa aikaisemmin suoritettiin syyteharkinta ja joista useimmissa nostettiin syyte, saapuu syyttäjille esitutkinnan rajoittamisasiana, joissa syytteen nostaminen ei ole mahdollista.

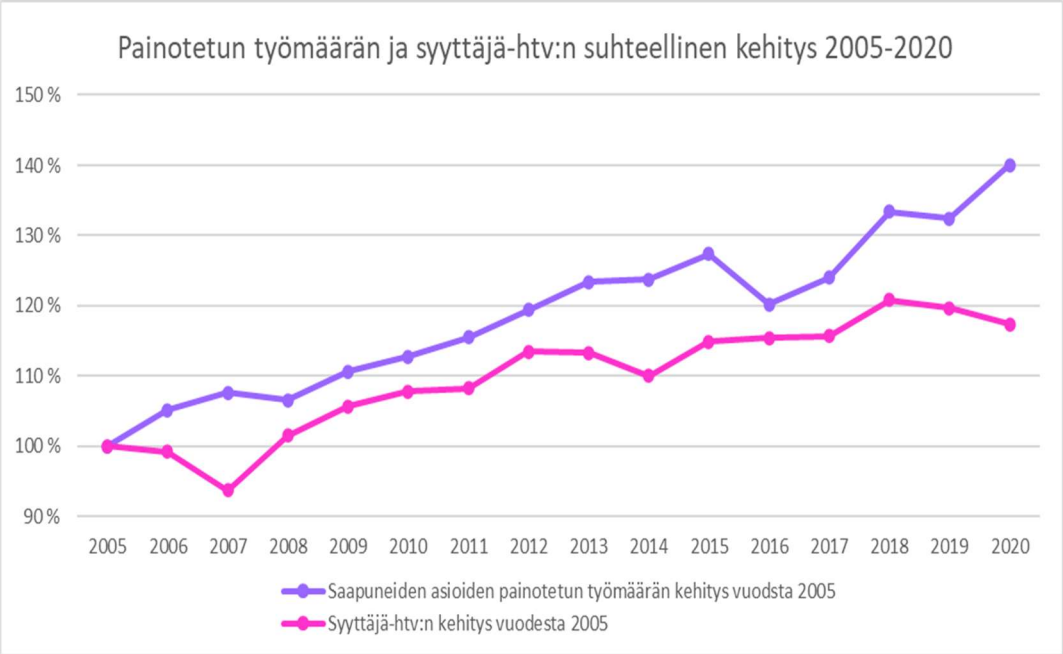

Vuonna 2020 tapahtuneesta saapuneiden asioiden määrän merkittävästä kasvusta huolimatta ei asioiden ratkaisuprofiili ole mainittavasti muuttunut vuoteen 2019 verrattuna.

Vuonna 2020 tehtyjen kaikkien ratkaisujen yhteismäärä kasvoi noin 3 460:lla ratkaisulla vuoteen 2019 verrattuna. Saapuneiden asioiden määrän voimakkaasta kasvusta johtuen jäi ratkaistujen asioiden määrä kuitenkin noin 3 700 ratkaisua pienemmäksi kuin saapuneiden asioiden määrä.

2.2 Rikosasioiden laadun ja Syyttäjälaitoksen voimavarojen kehitys

Syytteeseen vietyjen asioiden määrän vähentymiseen pitkällä tähtäimellä on todennäköisesti vaikuttanut myös se, että syyteharkinta-asioiden keskimääräinen vaikeus ja vaativuus on lisääntynyt voimakkaasti. Syyteharkinta-asioiden vaativuusluokitukseen perustuva syyttäjien laskennallinen painotettu työmäärä onkin kasvanut vuosien 2005 - 2020 välillä noin 40 %. Vuonna 2005 saapuneiden asioiden painotettu työmäärä oli noin 343 124 ja vuonna 2020 noin 480 429, absoluuttisen kasvun ollessa noin 137 305.

Tässä yhteydessä on lisäksi huomattava, että tavanomaisiin syyte-asioihin verrattuna moninkertaisella, 52,76-kertaisella painotus-kertoimella huomioitavien vaativien asioiden vuosittainen lukumäärä kasvanut jo pidemmän aikaa. Vuonna 2005 saapui 3 494 vaativaa asiaa, mutta vuoteen 2020 vaativien asioiden määrä oli kasvanut jo 6010 eli 6,59 %:iin kaikista saapuneista asioista. Vaativien asioiden laskennallinen osuus syyttäjien painotetusta kokonaistyömäärästä on kasvanut koko ajan ja vuonna 2020 se oli 66,0 %.

Syyttäjien henkilötyövuosimäärä vuonna 2005 oli yhteensä 324 ja vuonna 2020 yhteensä 380. Henkilötyövuosimäärää on onnistuttu lisäämään tarkastelujakson aikana useilla kymmenillä syyttäjillä lähinnä vähentämällä vastaavasti muun henkilöstön määrää. Sihteerien ja muun tukihenkilöstön henkilötyövuosien määrä vuonna 2005 oli yhteensä 189, mutta vuonna 2020 vain 143. Syyttäjien henkilötyövuosimäärän myönteistä kehitystä tarkasteltaessa onkin otettava huomioon, että kysymys on osittain sihteeri- ja tukihenkilöstön töiden siirtämisestä syyttäjien tehtäväksi.

Vaikka syyteharkintaan vuosittain saapuvien asioiden lukumäärä on pienentynyt ja syyttäjien henkilötyövuosimäärä kasvanut, on kaikkien syyteharkinta-asioiden keskimääräisen vaativuuden lisääntyminen sekä vaativien syyteharkinta-asioiden ja esitutkinnan rajoittamisasioiden lukumäärän voimakas kasvu syönyt näennäisesti vapautuneet ja kasvaneet voimavarat. Erityisen ongelmalliseksi tilanne on muodostunut Etelä-Suomen syyttäjäalueella. Tälle alueelle keskittyvät kaikkein työläimmät ja laajimmat, kussakin jutussa jo ensimmäisessä oikeusasteessa jopa kymmeniä pääkäsittelypäiviä ja useiden syyttäjien useamman kuukauden työpanoksen vaativat asiat. Myös massaluonteiset esitutkinnan rajoittamisasiat keskittyvät voimakkaasti eteläiselle alueelle, jossa niitä oli vuonna 2020 syyttäjää kohti keskimäärin 5 8 kappaletta vastaavan luvun ollessa muualla keskimäärin 34 kappaletta.

Painotetun työmäärän lisäännyttyä vuosina 2005 – 2020 edellä mainituin tavoin 40 %, on syyttäjien henkilötyövuosien kasvu ollut vain 17 %. Syyttäjien henkilötyövuosien määrä oli vuonna 2005 noin 324 ja vuonna 2020 noin 380 absoluuttisen kasvun ollessa noin 56 henkilötyövuotta. Syyttäjien määrän lisääminen painotetun työmäärän kasvua vastaavasti 40 %:lla olisi edellyttänyt henkilötyövuosimäärän lisäämistä 130:lla toteutuneen 56:n sijasta. Syyttäjien lukumäärä suhteessa kasvaneeseen työmäärään on siten vähentynyt 74:lla syyttäjällä.

Vuonna 2020 saatu määrärahojen tasokorotus, jolla syyttäjien lukumäärä saataneen vakiinnutettua vuonna 2018 siirtyvien määrärahojen käytön avulla saavutetulle tasolle, on omiaan helpottamaan tilannetta, mutta ei riitä poistamaan lisääntyvän työmäärän ja henkilöstövoimavarojen välistä jatkuvasti kasvavaa epäsuhtaa.

Laskennallisesti osoitettavan voimavarojen vajauksen lisäksi tilannetta vaikeuttaa myös seurantajärjestelmissä puutteellisesti näkyvien poikkeuksellisen työläiden ja laajojen rikosasioiden, ns. ”mammuttijuttujen” lukumäärän ja vaativuuden kasvu. Kukin tällainen juttu vaatii tyypillisesti useiden syyttäjien useamman kuukauden päätoimisen työpanoksen jo ennen syytteen nostamista ja sen jälkeen kymmeniä pääkäsittelypäiviä jo ensimmäisessä

oikeusasteessa. Vuoden 2020 aikana tehdyn selvitystyön mukaan Syyttäjälaitoksen raportointi- ja tilastojärjestelmässä on useita muitakin puutteita, jotka vaikeuttavat todellisen työmäärän arvioimista. Raportointijärjestelmään tehdään vuoden 2021 alusta lukien muutoksia tilastoinnin virhelähteiden vähentämiseksi.

On myös tiedostettava, että Syyttäjälaitos on velvollinen hoitamaan Suomeen liittyviä mutta ulkomailla tehtyjä erittäin työläitä ja kaikkein vakavimpia kansainvälisiä rikoksia kuten joukkotuhontarikoksia (Ruanda -juttu) sekä sota- ja terrorismirikoksia (mm. Irak). Näille jutuille on tyypillistä, että epäiltyä lukuun ottamatta kaikki näyttö on Suomen rajojen ulkopuolella, mikä edellyttää laajaa kansainvälistä yhteistyötä mukaan lukien pitkiä työjaksoja ulkomailla. Tämän kaltaisten juttujen kustannukset ovat poikkeuksellisen korkeita.

Käytettävissä olevien syyttäjävoimavarojen ja jatkuvan työmäärän kasvun välisestä epätasapainosta huolimatta vireillä olevien ratkaisemattomien asioiden määrä saatiin pysymään lähes koko tarkastelujakson 2005 - 2019 ajan ennallaan noin 12 000 - 14 000 asiassa, mutta vuonna 2020 se kasvoi yli 17 000 asiaan. Rästin paisumisen estäminen on edellyttänyt voimavarojen suuntaamista välittömään ratkaisutoimintaan muiden syyttäjän tehtävän asianmukaiseen hoitamiseen kuuluvien tärkeiden toimintojen kustannuksella (esim. esitutkintaa ja monenlaisia muita asioita koskeva viranomaisyhteistyö, koulutukseen osallistuminen sekä omatoimisen osaamisen ylläpito ja kehittäminen). Vuonna 2020 rästitilanne huononi jyrkästi ja huolestuttavasti etenkin yli 6 kuukautta syyteharkinnassa olevien asioiden osalta.

Koronapandemian aikana kesäkuusta 2020 alkaen vireillä olevien ratkaisemattomien asioiden määrä kääntyi kasvuun. Tärkeimpiä syitä tähän oli saapuneiden asioiden määrän voimakas kasvu sekä syyttäjien sitoutuminen huomattavasti lisääntyneisiin pääkäsittelyihin käräjäoikeuksissa, jotka ovat alkoivat purkaa kevään 2020 aikana koronapandemian vuoksi myöhemmäksi siirrettyjen noin 6 000:n rikosasian aiheuttamaa ruuhkaa.

Vireillä olevien asioiden määrän epäsuotuisaa kehitystä ei ole riittänyt pysäyttämään se, että syyttäjäkohtaista ratkaisumäärää vuonna 2020 on saatu korotettua vuoteen 2019 verrattuna 6,2 %. Tehostumista on tapahtunut erityisesti Länsi- ja Itä-Suomen syyttäjäalueilla (10,0 % ja 12,3 %), joilla on saatu täysimittaiseen käyttöön Etelä-Suomen alueella jo pitempään sovellettua menettelyä vastaava yksinkertaisten rikosasioiden erillinen nopea käsittely.

Syyttäjälaitoksen voimavarojen vähäisyyden on myös syytä pelätä heikentävän syyttäjien mahdollisuuksia hakea valittamalla muutosta tuomioihin kaikissa niissä tapauksissa, missä tämä olisi perusteltua. Esimerkiksi korkeimman oikeuden taholta on toistuvasti kiinnitetty huomiota siihen, että ennakkotapauksia joudutaan usein

ratkaisemaan vain vastaajalle myönnetyn valitusluvan rajaamissa puitteissa, kun syyttäjä ei ole omalta osaltaan edes hakenut muutoksenhakulupaa.

Syyttäjäalueilta on saatu huolestuttavan paljon tietoja, jotka viittaavat siihen, että syyttäjät joutuvat yhä useammin tekemään huomattavasti normaalin virastoajan ylittäviä työaikoja ja työskentelemään myös vapaapäivinään selviytyäkseen käsiteltäväkseen tulleista syyteasioista ja muista välttämättömistä syyttäjäntehtävistä. Työn liiallinen kuormittavuus on Syyttäjälaitoksen voimavarojen vähäisyyteen liittyvä kasvava ongelma, johon myös työsuojeluviranomaiset ovat kiinnittäneet huomiota.

Syyttäjiltä kuluu pelkästään tuomioistuimien suullisiin käsittelyihin vuosittain keskimäärin lähes kaksi työpäivää jokaisena työviikkonaan. Koska kenenkään syyttäjän istuntopäivät eivät kuitenkaan jakaudu tasaisesti vuoden kaikille viikoille, on syyttäjillä tyypillisesti useiden peräkkäisten viikkojen mittaisia työjaksoja, joiden aikana on viikoittain enemmän kuin kaksi istuntopäivää. Tässä tilanteessa olevilla syyttäjillä ei ole mahdollisuuksia huolehtia muista kuin istuntoihin välittömästi liittyvistä tehtävistään ja niidenkin hoitamiseksi he voivat joutua työskentelemään myös vapaapäivinään.

Koronapandemian aiheuttaman ruuhkan purkamisesta käräjäoikeuksissa aiheutuva istuntopäivien lisätarve on vaikeuttanut tilannetta olennaisesti ja osaltaan aiheuttanut ratkaisemattomien asioiden rästin voimakkaan kasvun Syyttäjälaitoksessa.

Vallitsevaa resurssitilannetta on vaikeuttanut myös se, että Syyttäjälaitokselle ei ole osoitettu lisävoimavaroja Euroopan unionin vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyvien instrumenttien aiheuttaman kasvaneen työmäärän hoitamiseen. Näiden instrumenttien käyttöön ottamisen seurauksena Syyttäjälle tuli tehtäviä, jotka eivät aikaisemmin olleet yksinomaan syyttäjän vastuulla. Pelkästään eurooppalaisen tutkintamääräyksen (EIO) aiheuttama lisäresurssitarve on viisi syyttäjähenkilötyövuotta. EIO:ta koskevassa hallituksen esityksessä kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, että instrumentin täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää syyttäjävoimavarojen turvaamista.

Syyttäjälaitoksen työmäärään vaikuttaa tulevina vuosina myös se, että poliisien määrää nostetaan 7 850:een vuonna 2022. Poliisin tutkintaresurssien lisääntymisen johdosta Syyttäjälaitokselle saapuvien asioiden kokonaismäärään on odotettavissa kasvua.

3 Syyttäjälaitoksen henkilöstökulut ja henkilötyövuosikehykset

Syyttäjälaitoksen henkilötyövuosien tasoksi on vuosille 2021 – 2024

tulossopimuksessa sovittu keskimäärin 547 htv, joka tarkoittaa noin 42 milj. euron kustannusta vuotta kohden.

Vuonna 2020 henkilötyövuosien toteuma oli 523 htv ja sitä vastaava henkilöstökulujen summa 38,5 milj. euroa. Henkilötyövuosien käyttö väheni vuodesta 2019 noin 17:lla, mutta henkilöstökulujen määrä kasvoi noin 0,08 milj. eurolla. Syyttäjälaitoksen henkilöstömenojen kasvun taustalla vaikuttivat vuosien 2018 - 2020 VES-ratkaisut – yleiskorotukset, kerta- ja virastoerät – sekä Syyttäjälaitoksen organisaatiouudistuksen mukaiset virkarakenteen muutokset.

Syyttäjälaitoksen toimintaedellytysten palauttaminen edes kymmenen vuoden takaiselle (2010) tasolle suhteessa käsiteltävien asioiden määrään ja laajuuteen vaatisi kappaleissa 2.1 ja 2.2 käsiteltyjen laskennallisesti osoitettavissa olevien muutosten perusteella syyttäjien lukumäärän lisäämistä vähintään 36:lla verrattuna vuoden 2018 toteumaan (2018: 550 htv). Tällöin henkilötyövuosien kokonaismäärä nousisi noin 586:een.

Käytettävissä olevien syyttäjävoimavarojen ja rikosvastuun toteuttamisen tason keskinäistä suhdetta voidaan kuvata karkeasti vertaamalla syyttäjien henkilötyövuosien määrää niiden asioiden määrään, joissa on nostettu syyte. Kymmenen vuoden aikana 2010 - 2020 on syytteitä nostettu vuosittain keskimäärin 152 kpl yhtä syyttäjähenkilötyövuotta kohden, joten 36:n syyttäjähenkilötyövuoden lisääminen johtaisi todennäköisesti syytteiden nostamiseen ainakin noin 5 000 asiassa, jotka muuten päättyisivät toimenpiteistä luopumiseen. Tämä kuitenkin edellyttäisi sitä, että samanaikaisesti tehostuvalla esitutkintayhteistyöllä saataisiin esitutkintaviranomaiset toimittamaan syyteharkintaan merkittävä osa niistä lähes 20 000:sta asiasta, joissa nykyisin esitetään esitutkinnan rajoittamista.

Syyttäjälaitoksen voimavarojen saattaminen tasolle, jolla nykyinen, rikosvastuun toteuttamisen alenemista ja seuraamuksettomuuden lisääntymistä varsinkin laajoja kansalaispiirejä koskettavissa massarikosasioissa merkitsevä kehitys saataisiin pysäytettyä ja rikosasioihin liittyvän oikeusturvan yleinen taso nostettua oikeusvaltiolta kohtuudella odotettavalle tasolle, edellyttäisi vielä huomattavasti suurempaa Syyttäjälaitoksen voimavarojen lisäämistä.

Todellisuudessa kehitys on kuitenkin päinvastainen. Syyttäjälaitoksen vuoden 2018 tulos saatiin aikaan käyttämällä tulossopimuksessa sovittua merkittävästi suurempi määrä syyttäjien henkilötyövuosia. Toteutunut syyttäjien henkilötyövuosien määrä oli 392, vaikka tulossopimuksessa oli sovittu niiden määräksi 369. Tämä syyttäjien määrän lisäys selittää pääosin nostettujen syytteiden määrän merkittävän kasvun 5 400:llä syytteellä vuosina 2017 - 2018.

Vuoden 2021 tulossopimuksen mukainen syyttäjien henkilötyövuosien määrä 385 on edelleen pienempi kuin vuonna 2018 toteutunut, joten on syytä odottaa, että nostettujen syytteiden määrä tulee yhä laskemaan.

Syyttäjälaitoksen näkemys on, että henkilötyövuosien tasoa tulisi nostaa vuoden 2018 toteumasta (550) noin 36:lla yhteensä 586:een. Tällä hetkellä vuosien 2021 - 2024 tulossopimuksen mukainen henkilötyövuosien määrä vuosille 2021 – 2023 on 547 htv. Lisätarve on yhteensä noin 39 henkilötyövuotta ja noin 3,4 milj. euroa vuotta kohden. Vaativien asioiden määrän kasvu vaatii syyttäjiltä asianmukaista kokemusta. Laskentaperusteena on käytetty työn vaativuuteen nähden soveltuvaa tehtäväkohtaista S13-vaativuustason palkkaa. Keskimääräinen kustannus per syyttäjä on tällöin noin 87 000 euroa. Summa sisältää työnantajan maksamat palkkojen sivukulut.

Henkilötyövuositason noston lisäksi Syyttäjälaitoksen henkilöstökuluihin vaikuttavat mm. Syyttäjälaitoksen 1.10.2019 toteutuneen organisaatiouudistuksen mukainen uusi virkarakenne ja vuodesta 2020 lähtien lomarahojen tason palautus leikkausta edeltävään aikaan. Korotus aiheuttaa vuosittain noin 0,6 - 0,7 milj. euron nousun henkilöstökuluihin.

4 Siirtomäärärahojen tason vaikutus Syyttäjälaitoksen toimintaan

Siirtyvien erien määrä on pysynyt vuoteen 2020 saakka säilynyt kiitettävällä tasolla. Vuodelta 2017 siirtyvän erän määrä oli noin 11,0 milj. euroa, mikä vastasi noin 25 % ko. varainhoitovuoden talousarviomäärärahasta ja vuodelta 2018 siirtyvän määrärahan osuus oli noin 9,3 milj. euroa eli noin 21 %. Vuodelta 2019 siirtyvän määrärahan osuus laski jyrkästi 5,1 milj. euroon, mikä oli enää noin 11 % ko. varainhoitovuoden talousarviomäärärahasta.

Vuodelta 2020 siirtyvän määrärahan määrä oli 6,4 milj. euroa, mikä oli n. 12,4 % varainhoitovuoden määrärahasta. Tämä siirtyvän määrärahan määrän kasvu oli pääosin seurausta Syyttäjälaitokselle loppuvuonna 2020 lisähenkilöstön palkkaukseen myönnetyistä lisätalousarvioista sekä koronaviruspandemian laajamittaisista vaikutuksista Syyttäjälaitoksen toimintaan. Nykyisen henkilöstöhankinta- ja turvallisuusselvitysmenettelyn pituudesta johtuen uutta henkilöstöä ei ehditty täysimääräisesti loppuvuoden 2020 aikana rekrytoitua.

Vuosien 2021 – 2024 tulossopimuksen määrärahatasojen pysyessä vuosina 2022 - 2025 noin 54,5 – 54,8 milj. euron tasolla muodostuu Syyttäjälaitoksen ainoa taloudellinen liikkumavara vuosittain salli siirtyvistä siirtomäärärahaeristä. Tulossopimuksen mukaisen henkilötyövuositason ollessa vuosittain noin 547 htv:n tasolla

siirtyvien määrärahojen määrän arvioidaan säilyvän noin 8 prosentin tasolla. Tämän liikkumavaratason säilyttäminen ei salli henkilötyövuositason nostamista edellä kerrotun henkilöstötarpeen mukaisesti, eikä muutoinkaan yllätyksellisiä menoeriä.

5 Talousarviovuoden 2021 vaikutus jatkovuosiin 2022 - 2025

Vuoden 2020 varsinainen talousarviomääräraha oli 48,1 milj. euroa ja vuodelta 2019 siirtyvän siirtomäärärahan kokonaissumma on noin 5,1 milj. euroa. Vuonna 2020 Syyttäjälaitokselle myönnettiin lV lisätalousarvioissa tasokorotusta 2,5 milj. euroa sekä loppuvuonna 895 000 euroa mm. tietohallintomenojen kasvuun ja koronapandemian aiheuttaman istuntoruuhkan purkamiseen. Vuoden 2020 kokonaismääräraha asettui siten noin 56,9 milj. euroon.

Vuoden 2021 talousarviomääräraha on yhteensä 56,6 milj. euroa, josta 1,2 milj. euroa on kohdennettu koronapandemian aiheuttaman istuntoruuhkan purkamiseen. Vuoden 2021 kokonaismääräraha siirtyväerä huomioiden on näin ollen yhteensä 63,0 milj. euroa.

Vuonna 2020 Oikeusrekisterikeskukselta tilattavien ICT-palvelujen arvoksi arvioitiin noin 3,0 milj. euroa toteuman ollessa 3,8 milj. euroa. Ero arvion ja lopullisen toteuman välillä oli 26,1 % vuonna 2020. Vuodelle 2021 menojen arvioidaan kasvavan 4,2 milj. euroon (pl AIPA-hanke).

Syyttäjälaitos painottaa, että edellä mainitun kaltaiset poikkeamat ICT -kuluissa ovat erittäin riskialttiita. Mikäli vastaavanlaisia poikkeamia ilmenee jatkossa ja niiden vaikutukset nostavat kustannuksia merkittävästi, siirtomäärärahojen mahdollistama taloudellinen liikkumavara pienenee huomattavasti ja heijastusvaikutukset ulottuvat pitkälle vuoteen 2025 asti.

Vuonna 2019 Syyttäjälaitoksen kuudessa toimitilassa raportoitiin sisäilmaongelmasta tai -epäilystä. Sisäilmatapausten vaikutukset Syyttäjälaitoksen toimintaan sekä korjaustoimet ml. väistötilojen käyttö sekä kalusteiden, aineistojen ja arkistojen puhdistukset rasittavat Syyttäjälaitoksen toimintaa ja taloutta usean vuoden ajan. Sisäilmaongelmat ja -epäilyt aiheuttavat näin ollen merkittävän taloudellisen riskitekijän.

Syyttäjälaitoksen ICT- ja toimitilainfran ylläpito ja niiden välttämättömät kehittämistoimet sekä yleinen hintatason nousu vaikuttavat yhteismitallisesti Syyttäjälaitoksen taloustilanteeseen. Vuosien 2022 - 2025 määrärahatasot ovat riskialttiita ennakoimattomien kuluerien vaikutuksille.

6 Oikeusrekisterikeskukselta tilattavat tietohallintomenot

Syyttäjälaitos tilaa Oikeusrekisterikeskuksen kautta tarvitsemansa tietohallintomenot, jotka muodostuvat Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen (Valtori) palveluista, jatkuvista palveluista, kehittämispalveluista, asiakkuuden hallinnasta, lisäpalveluista, projektipalveluista sekä Oikeusrekisterikeskuksen oman työn kustannuksista.

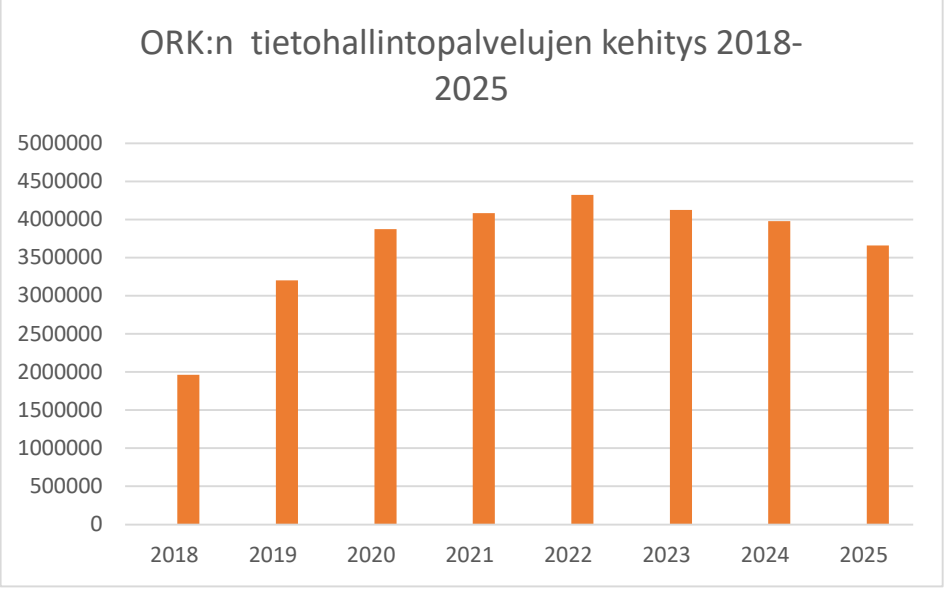
6.1 Tietohallintomenojen kehitys vuosina 2019 - 2024

Vuosien 2017 ja 2018 tietohallintomenojen toteumat pysyttelivät noin 1,9 milj. euron tuntumassa. Vuonna 2019 menot kasvoivat 64 % yhteensä 3,2 milj. euroon. Kasvuun vaikuttivat erityisesti Valtorin palvelujen kustannusten nousu noin 0,81 milj. eurolla. ORK:n tuottamien palvelujen ja henkilötyön kasvu oli yhteensä 0,43 milj. euroa.

Vuonna 2020 tietohallintomenot kasvoivat jo noin 3,9 milj. euroon ja vuonna 2022 taso nousee ORK:n arvion mukaan noin 4,3 milj. euroon (pl AIPA-hanke).

Vuosien 2022 - 2025 välillä tapahtuva kustannusten nousu johtuu pääosin AIPA:n ja HILDA:n käyttöönotosta ja kehittämistyöstä. Vaikka uusia järjestelmiä otetaan käyttöön, pysyvät vanhat vielä hetken niiden rinnalla. Vanhat järjestelmät vaativat tarkastelujaksolla vähemmän palvelutarvetta, mutta niiden alasajo aiheuttaa kustannuksia.

Myös Syyttäjälaitokseen vuonna 2019 kohdistuva organisaatiouudistus vaati erityistä huomiota, jotta tietojärjestelmät saatiin vastaamaan laitoksen muuttuneita tarpeita. Näiltä osin kustannuspaineet kohdistuivat erityisesti kehittämispalveluihin.

Lähde: Tietohallintomenot_kehys 2022_2025_29.10.2020.xlsx ja Tietohallintomenot_yhteenveto_2022_31.3.2021/ORK

6.2 Tietohallintomenoihin kohdistuvat muutokset vuosina 2021 - 2024

Seuraavassa taulukossa kuvataan vuosikohtainen muutos Oikeusrekisterikeskuksen tietohallintopalvelujen osalta verrattuna vuoden 2020 tulosopimukseen.

	2020		2021	2022	2023	2024	2025
Palvelu	**TUSO**	**TP**	**TUSO**	**ORK TAE**	**ORK kehys**	**ORK kehys**	**ORK kehys**
Ylläpito/ Jatkuvat palvelut	2 134 894	1 824 059	1 585 581	1 600 868	1 532 072	1 531 856	1 443 283
Kehittäminen/ jatkuvat palvelut	298 886	299 106	808 249	933 033	862 012	716 612	518 612
Yhteiset palvelut ja lisäpalvelut	161 959	1 432 461	1 311 187	1 185 813	1 147 580	1 116 139	1 071 556
Projektipalvelut (pl. AIPA)	74 477	2 150	3 367	0	0	0	0
ORK:n oma työ	343 096	313 953	500 832	603 210	585 304	615 397	626 937
YHTEENSÄ	3 013 312	3 871 729	4 209 216	4 322 924	4 126 969	3 980 004	3 660 388
KUSTANNUSTEN KASVU vrt TUSO 2020	**858 417**		**1 195 904**	**1 309 612**	**1 309 612**	**966 692**	**647 076**

Tulossopimuksessa vuosille 2021-2024 Syyttäjälaitoksen henkilötyövuosimäärän arvioidaan kasvavan noin 24 henkilötyövuodella verrattuna vuoteen 2020. Henkilötyövuosimäärän nousu vaikuttaa osaltaan myös tietohallintomenojen kasvua lisäävästi yli Oikeusrekisterikeskuksen antaman arvion. Myös koronapandemian johdosta videoneuvottelulaitteistojen tarpeen ja käytön arvioidaan lisääntyvän lähivuosina, mikä edellyttää uusien laitteistojen hankintaa.

7 AIPA:n omarahoitusosuudet vuosina 2020 - 2021

Syyttäjälaitoksen suhteellinen osuus AIPA:n omarahoituksesta on 22 % per vuosi. AIPA -hanke on ns. limiitillinen projekti, mikä tarkoittaa, että vuosikohtaiset summat voivat vaihdella. Syyttäjälaitos pyytää oikeusministeriötä huomioimaan, että vuonna 2017 toteutumatta jäänyt osuus (0,9 milj. euroa) sekä vuosina 2018 ja 2019 ennakoitua pienempi toteuma tulevat hyvin todennäköisesti maksuun vuosien 2021 - 2022 aikana.

7.1 AIPA -omarahoitusosuuksien muutokset verrattuna vuosien 2021 - 2024 tulossopimukseen

Tällä hetkellä AIPA -kuluja on maksettu noin 5 , 3 milj. euroa. Summa maksettiin vuosien 2018 - 2020 talousarvion rahoituksesta. Projektin kokonaisosuus on Syyttäjälaitoksen osalta noin 8,2 milj. euroa, joten jäljellä on noin 2,9 milj. euroa. AIPA-hankkeelle myönnettiin (VM) vuodelle 2021 lisärahoitusta 5,0 milj. euroa, josta Syyttäjälaitoksen osuus on 1,1 milj. euroa.

On hyvin epätodennäköistä, että AIPA -projektin kokonais-kustannukset jäisivät odotettua alhaisemmiksi. Näin ollen tämän hetken suunnittelussa käytetyt summat vuosille 2021 - 2022 ovat suuremmat, kuin mitä alkuperäisen suunnitelman perusteella voitiin olettaa. Tämä johtuu vuosien 2017 - 2019 kustannusten vähäi-semmästä määrästä verrattuna alkuperäisiin suunnitelmiin.

Vaikka AIPA:n kulut olisivat yhtenä vuonna odotettua pienemmät, kertautuu kustannuspaine erotuksen verran erittäin todennäköisesti myöhemmille vuosille. Koska AIPA:aan liittyvien vuosikohtaisten summien vaihtelu voi olla hyvin merkittävää, ovat vaikutukset myös siirtyviin eriin merkittävät. Tilannetta pyritään hallitsemaan käymällä aktiivista vuoropuhelua AIPA -hankkeen projektiryhmän kanssa

8 Palkeilta tilattavat palvelut

Syyttäjälaitoksen Palkeilta tilaamien talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen arvo vuonna 2020 oli 0,4 milj. euroa. Syyttäjälaitoksen arvio Palkeilta tilattavista kuluista vuosille 2022 - 2025 noin 0,5 milj. euroa.

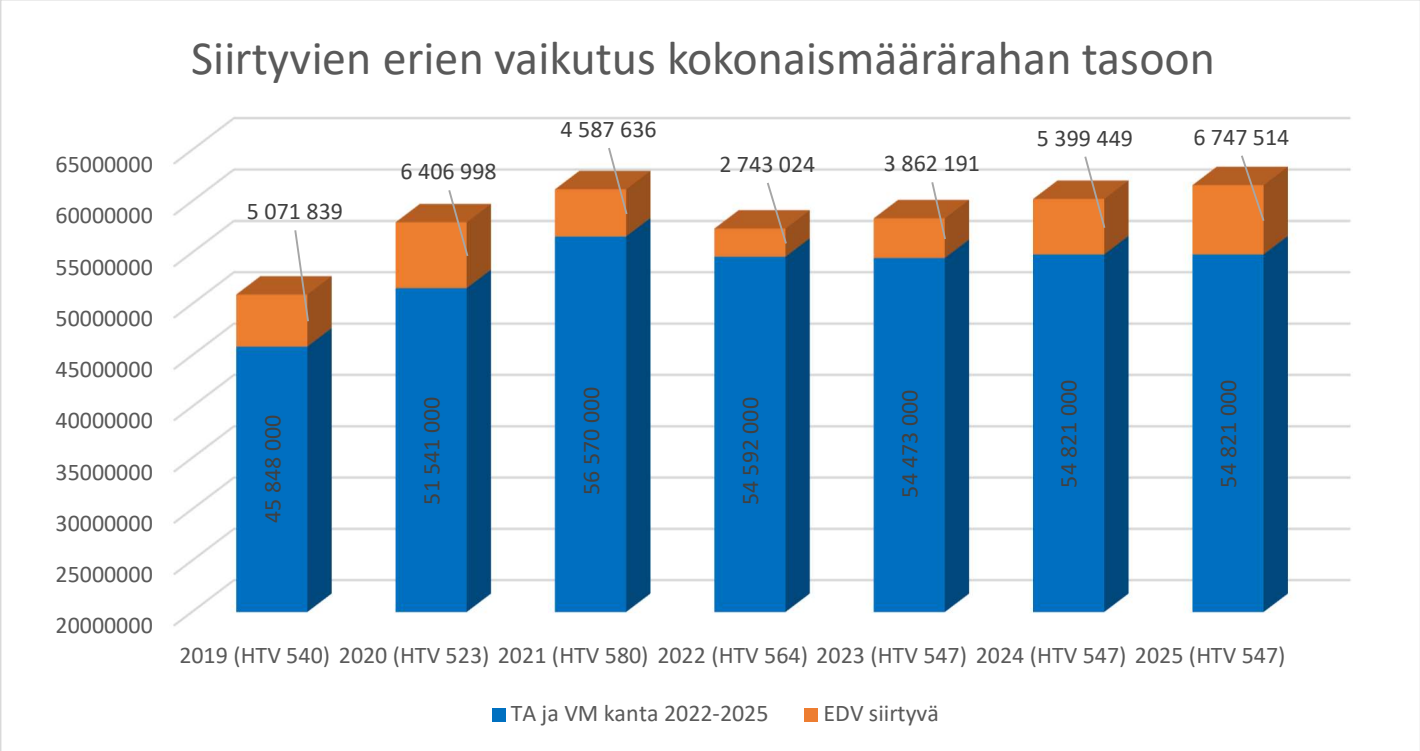
Valtiokonttorin määräyksen johdosta tehtävät muutokset Palkeiden ja kirjanpitoyksiköiden vastuissa ja talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävissä siirtävät Syyttäjälaitoksen hoitamia tehtäviä yhä enemmän Palkeiden hoidettaviksi, mikä lisää ostopalvelujen tarvetta vuosina 2021 - 2025.

9 Siirtyvien määrärahatasojen tärkeys

9.1 Määrärahatilanne kehyspäätöksen sallimalla henkilötyövuositasolla

Kun lähtökohdiksi vuosille 2022 - 2025 otetaan VM:n kehyskanta Syyttäjälaitoksen määrärahoista sekä päivitetään ICT -menojen (sis. AIPA ja ORK) osuudet, Palkeiden palvelumaksut, toimitila- ja muut menot näyttää Syyttäjälaitoksen määrärahatilanne seuraavalta.

Vuoden 2021 henkilötyövuosiarvio on 580 ja vuoden 2022 henkilötyövuosiarvio on 564. Vuosien 2023–2025 henkilötyövuodet on laskettu vuosien 2021–2024 tulosopimuksen mukaisesti tasolle 547 htv. Vuosien 2021 ja 2022 henkilötyövuosimäärän nousu johtuu pääosin koronapandemian aiheuttaman tuomioistuinkäsittelyjen ruuhkan purkamiseen liittyvästä lisähenkilöstötarpeesta.

Kuten kuvaajasta käy ilmi, talousarviovuosien 2022–2025 kehykset pysyvät liki samalla tasolla, mutta siirtomäärärahoissa tapahtuvat arvioidut muutokset asettavat käytössä olevien määrärahojen tasot alhaisiksi. Liikkumavara erityisesti vuosina 2022–2023 jää hyvin ohueksi. Syyttäjien työmäärissä ei ole havaittavissa laskua – päinvastoin. Työn vaativuuden ennakoidaan lisääntyvän merkittävästi ja samanaikaisesti käsiteltäväksi saapuvien asioiden määrään on odotettavissa nousua**.** Kehys ei salli syyttäjien määrän säilyttämistä vuoden 2021 tasolla, syyttäjien määrä laskee vuosina 2023-2025.

Vuodelta 2020 siirtyvän määrärahan määrä vuodelle 2021 oli noin 6,4 milj. euroa, mikä vastasi noin 12,4 % ko. vuoden varsinaisesta talousarviomäärärahasta. Vuoden 2020 siirtyvän määrärahan määrään vaikutti poikkeuksellisesti sekä loppuvuonna 2020 Syyttäjälaitokselle myönnetyt lisämäärärahat että koronapandemian aiheuttamat rajoitukset Syyttäjälaitoksen toiminnassa. Muun muassa virkamatkustaminen vuonna 2020 on rajoittunut vain aivan välttämättömiin kotimaan matkoihin. Vuosien 2022 – 2023 siirtyvän määrärahan taso laskee jo tasolle, joka on hyvin herkkä toimintaympäristössä tapahtuville yllättäville muutoksille.

Oikeusministeriön määrittämä vuosittaisen noin 8 % rahoituspuskurin säilyttäminen on vaakalaudalla nykyisen kehystason määrärahalla. Edellä esitetty herkkyysanalyysi osoittaa määrärahatason ja Syyttäjälaitoksen henkilöstöön kohdistuvan työpaineen. Kasvavaa ja vaativoitunutta tehtävämäärää ei lähtökohtaisesti voida hoitaa ilman, että asianmukaisia resursseja kohdennetaan henkilöstöön. Vuosien 2022–2025 toiminta- ja taloussuunnittelun ja Syyttäjälaitoksen kestävyystarkastelulaskelman reunaehtona on, että vuonna 2025 rahoituspuskuri saavuttaisi 8 %:n tason.

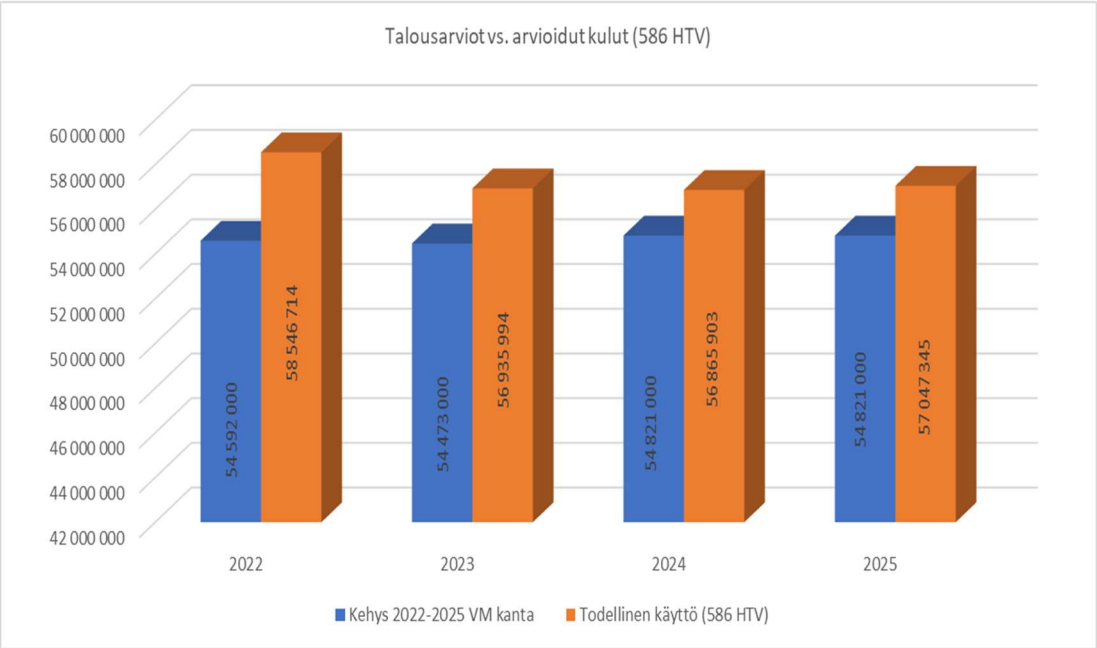
9.2 Määrärahatilanne laskettuna 586 henkilötyövuoden realistisella vähimmäistarpeella

Kuten edellinen kappale osoitti, on taloudellinen liikkumavara vuosina 2022–2023 erittäin pieni. Tässä kappaleessa esitetään taloudelliset vaikutukset silloin, kun laskenta tehdään aiempien vuosien toiminnan laajuuteen perustuvalla henkilötyövuosien vähimmäismäärällä, 586 htv.

Kun lähtökohdiksi vuosille 2022–2025 otetaan vuosien 2021–2024 tulossopimuksen mukainen määrärahataso ml. palkkojen tarkistukset, henkilötyövuositavoite (547 htv) sekä toiminnan laadun ja tuloksellisuuden turvaamiseksi tarvittava noin 39 henkilötyövuoden lisätarve, on tilanne niin ikään kriittinen ja vuosikohtaiset alijäämät mittavia.

Laskenta on toteutettu yhden syyttäjän keskimääräisen vuosipalkan perusteella. Summaksi arvioidaan noin 87 000 euroa, joka pitää sisällään työnantajan maksamat palkkasivukulut. Tällöin euromääräinen kustannus 39 henkilötyövuodelle on noin 3,4 milj. euroa per vuosi.

Alla olevassa kuvassa esitetään vuosittaiset alijäämät talousarvioon nähden, mikäli lisärahoitusta ei myönnetä. Laskennassa on huomioitu 586 henkilötyövuoden vähimmäistarve sekä päivitetyt ICT -menot ja AIPA:aan liittyvät omarahoitusosuudet.

586 henkilötyövuodella laskettuna Syyttäjälaitoksen määrärahatason alijäämä on vuoden 2022 talousarvioon ja vuosien 2023-2025 kehyksen tasoon nähden on merkittävä. Alempana eritellään vuosittaiset lisätarpeet varsinaisiin määrärahoihin em. henkilötyö-

vuosimäärällä laskettuna, jotta varainhoitovuosien lopussa laitostasolla ei muodostu yli- eikä alijäämää. Lisäksi ilmoitetaan 8 % puskuriin tarvittava lisätarve, joka perustuu uudestaan määriteltyihin vuosikohtaisiin määrärahakehyksiin. Summat esitetään euron tarkkuudella, jotta lisätarpeista saa selkeämmän kuvan.

Vuosikohtaiset euromääräiset lisätarpeet vaihtelevat, koska siirtyvien erien ja nyt tiedossa olevien ko. vuosien määrärahojen tasot muuttuvat vuosittain. Lisätarpeeseen vaikuttavat myös vuosittain vaihtelevat ennusteet vuosikohtaisista määrärahojen kokonais-käyttöennusteista.

Summissa ei ole huomioitu 39 henkilötyövuoden lisäyksen aiheuttamaa toimitilojen muutostarvetta.

Vuosi 2022

Tämänhetkinen varsinainen varainhoitovuoden 2022 määräraha on 54 592 000 euroa ja vuodelta 2021 siirtyvän määrärahan arvioidaan olevan 4 587 636 euroa. Näin ollen vuonna 2022 käytettävissä oleva määräraha asettuu 59 179 636 euroon.

Arvioitu toteuma 586 henkilötyövuosimäärällä vuonna 2022 on noin 58 546 714 euroa. Tällä toteutumalla vuodelta 2022 siirtyvän määrärahan määrä olisi näin ollen 632 922 euroa.

Jotta varainhoitovuoden määrärahan 8 % puskuriin (4 367 360 €) päästään, tarvitaan 3 734 438 euron lisäys määrärahaan. Lisäyksen jälkeen uusi määräraha on 58 326 438 euroa.

Yhteensä vuodelle 2022 tarvitaan noin 3 734 438 euroa lisää.

Vuosi 2023

Vuoden 2023 varsinainen varainhoitovuoden määräraha on 54 473 000 euroa. Edellä esitetyn mukaisesti vuodelta 2022 arvioitu siirtyvän erän osuus on 4 367 360 euroa, mikä asettaa käytettävissä olevan määrärahan 58 840 360 euroon.

Arvioitu toteuma vuonna 2023 (htv 586) on noin 56 935 994 euroa. Tällöin siirtyvää määrärahaa jäisi 1 904 366 euroa.

Jotta varainhoitovuoden määrärahan 8 % puskuriin (4 357 840 €) päästään, tarvitaan 2 453 474 euron lisäys määrärahaan. Lisäyksen jälkeen uusi määräraha vuodelle 2023 on 56 926 474 euroa.

Yhteensä vuodelle 2023 tarvitaan noin 2 453 474 euroa lisää.

Vuosi 2024

Tämän hetkinen varsinainen varainhoitovuoden 2024 määräraha on 54 821 000 euroa. Edellä esitetyn mukaisesti vuodelta 2023 arvioitu

siirtyvän erän osuus 4 357 840 euroa, mikä asettaa käytettävissä olevan määrärahan 59 178 840 euroon.

Arvioitu toteuma vuonna 2024 on noin 56 865 903 euroa. Tällöin siirtyvää määrärahaa jäisi 2 312 937 euroa.

Jotta varainhoitovuoden määrärahan 8 % puskuriin (4 385 680 €) päästään, tarvitaan 2 072 743 euron lisäys määrärahaan. Lisäyksen jälkeen uusi määräraha on 56 893 743 euroa.

Yhteensä vuodelle 2024 tarvitaan noin 2 072 743 euroa lisää.

Vuosi 2025

Tämän hetkinen varsinainen varainhoitovuoden 2025 määräraha on 54 821 000 euroa. Edellä esitetyn mukaisesti vuodelta 2024 arvioitu siirtyvän erän osuus 4 385 680 euroa, mikä asettaa käytettävissä olevan määrärahan 59 206 680 euroon.

Arvioitu toteuma vuonna 2025 on noin 57 047 345 euroa. Tällöin siirtyvää määrärahaa jäisi 2 159 335 euroa.

Jotta varainhoitovuoden määrärahan 8 % puskuriin (4 385 680 €) päästään, tarvitaan 2 226 345 euron lisäys määrärahaan. Lisäyksen jälkeen uusi määräraha on 57 047 345 euroa.

Yhteensä vuodelle 2025 tarvitaan noin 2 226 345 euroa lisää.

10 Loppusanat

Syyttäjälaitos on oikeusvaltiossa keskeinen kansalaisten oikeusturvan toteuttaja. Kansalaiset eivät saa oikeusturvaa riittävällä tasolla, kun vaativien ja eniten vahinkoa aiheuttavien rikosten käsittelyajat ovat resurssisyistä liian pitkät. Sama juurisyy on johtanut syyteprosentin huolestuttavaan laskuun. Oikeudenhoidon tulisi olla yhteiskunnallisesti vaikuttavaa. Tietoisena siitä, että oikeudenhoidon kansainvälinen vertailu on useista syistä hankalaa, voidaan kuitenkin hyvällä syyllä todeta, että esimerkiksi Suomen oikeusjärjestelmää lähinnä olevassa Ruotsissa panostus Syyttäjälaitoksen toimintaan on Suomeen verrattuna moninkertainen.

Syyttäjälaitos on pääsääntöisesti saavuttanut sille viime vuosina asetetut tulostavoitteet. Osa-alue, jolla tulostavoitteisiin ei kuitenkaan ole viime vuosina päästy on ylivuotisten avoinna olevien asioiden määrän kääntäminen laskuun. Saavutetut tulokset on saatu aikaan ylittämällä useampana vuotena Syyttäjälaitokselle vuosittaisissa tulossopimuksissa asetetut henkilötyövuosikehykset. Mikäli syyttäjien henkilötyövuosien määrää pidetään jatkossakin todellista tarvetta alhaisempana, on perusteltua olettaa, että myös nostettujen syytteiden määrä korreloi ko. vajeen kanssa ja että vuosille 2022-2025 asetettujen tulostavoitteiden saavuttaminen muodostuu yhä vaikeammaksi.

Syyttäjälaitos on pyrkinyt jatkuvasti uudistamaan toimintaansa mm. ottamalla aktiivisesti käyttöön sähköisiä menettelyä ja työkaluja, kehittämällä nopeassa menettelyssä ratkaistavien asioiden käsittelyprosessia, keskittämällä tukipalveluita ja uudistamalla organisaatiotaan. Vuonna 2022 käyttöön otettavaksi ennakoidulta rikosasioiden aineistopankkijärjestelmä AIPA:lta on perusteltua odottaa tehokkuushyötyjä, joiden arvioidaan realisoituvan ennen muuta tukitehtävissä ja jotka mahdollistavat jossain määrin resurssien uudelleenkohdentamista. Tarkkaa vaikutusta ei pystytä arvioimaan ennen kuin prosessinkulkujen määrittämisessä on päästy täsmällisemmälle tasolle. Aivan olennaista näiden hyötyjen toteutumisessa on joka tapauksessa myös se, millaisiin teknisiin ratkaisuihin poliisin Vitja -hankkeessa päädytään. Syyttäjälaitoksen mahdollisuudet tehostaa prosessejaan on pitkälti riippuvaista sekä poliisin että tuomioistuinlaitoksen toiminnasta ja valmiudesta hyödyntää uusia toimintatapoja ja sähköisiä välineitä.

Syyttäjälaitos on kyennyt toteuttamaan toimintansa sille myönnettyjen määrärahojen puitteissa. Samalla siirtyvän määrärahan osuus on kuitenkin laskenut tasaisesti kohti kriittistä tasoa. Vuosien 2016 - 2018 siirtomäärärahojen osuus talousarviovuoden varsinaisesta määrärahasta on vaihdellut noin 21 % - 25 % välillä ja vuonna 2019 osuus painui jo 11 %:iin. Vuonna 2020 siirtomäärärahan osuus säilyi 12 %:ssa myönnetyn lisämäärärahan ja koronan aiheuttamien toimintarajoitusten johdosta.

Syyttäjälaitoksen toimintamenojen puskuri ei salli heilahduksia vuosittaisissa toiminnan kuluissa. Mikäli Syyttäjälaitoksen lakisääteisten tehtävien toteuttaminen asianmukaisella tasolla halutaan turvata, edellyttää se henkilötyövuosien lisäämistä tasolle 586 sekä määrärahatason nostamista, jotta myös 8 % vuosittainen puskurin osuus voidaan säilyttää. Näillä asiakokonaisuuksilla on merkittävä vaikutus Syyttäjälaitoksen toiminnan tuloksellisuuden parantamiseen.

Kappaleeseen 9.2 viitaten Syyttäjälaitos toteaa, että riittävän taloudellisen varautumisen puskurin ja riskienhallinnan turvaamiseksi Syyttäjälaitoksen määrärahojen lisäystarve vuosille 2022 – 2025 on:

Vuosi	Lisäystarve yhteensä
2022	3 734 438
2023	2 453 474
2024	2 072 743
2025	2 226 345

Syyttäjälaitoksen voimavarojen saattaminen tasolle, jolla nykyinen, rikosvastuun toteuttamisen alenemista ja seuraamuksettomuuden lisääntymistä varsinkin laajoja kansalaispiirejä koskettavissa massa-

rikosasioissa merkitsevä kehitys saataisiin pysäytettyä ja rikos-asioihin liittyvän oikeusturvan yleinen taso nostettua oikeusvaltiolta kohtuudella odotettavalle tasolle, edellyttäisi huomattavasti suurempaa Syyttäjälaitoksen voimavarojen lisäämistä.

Muut menopaineet

Voimavara-analyysi perustuu Syyttäjälaitoksen toiminnan tasaisen tilanteen reunaehtoihin. Tämän lisäksi Syyttäjälaitokselle tulee hoidettavaksi yhä useammin normaalista juttukannasta poikkeavia laajoja rikosasioita, joiden merkitystä Syyttäjälaitoksen työmäärään ja resurssitarpeeseen ei ole mahdollista etukäteen arvioida, etenkään pitkällä aikavälillä. Esimerkkinä tällaisesta laajasta rikosasiasta on ajankohtainen Vastaamo-juttukokonaisuus, jonka laajuutta ja merkityksellisyyttä Syyttäjälaitoksen työmäärässä ei ole mahdollista tässä voimavara-analyysissa vielä ottaa huomioon. Syyttäjälaitoksen kokonaistyömäärään vaikuttaa erityisesti poliisien määrä rikostutkinnassa sekä erityispanostukset rikosasioiden tutkintaan, josta ajankohtaisena esimerkkinä voidaan mainita ihmiskaupan tutkintaan kohdennettavat lisäresurssit.

Syyttäjälaitoksen työmäärään ja resursointiin vaikuttavat myös valmistelussa olevat lainsäädäntöhankkeet. Tällaisia ovat erityisesti seksuaalirikosuudistus sekä laittoman uhkauksen syyteoikeutta koskeva muutoshanke. Näitä koskeva lisämäärärahatarve tarkentuu kehysvalmistelun edetessä.

11 Allekirjoitukset

Syyttäjälaitoksen voimavara-analyysi vuosille 2022 - 2025 on hyväksytty.

Helsingissä 26. huhtikuuta 2021

Hallintojohtaja Joanna Autiovuori

Controller Riitta Kuronen

LIITE Syyttäjälaitoksen kestävyystarkastelu vuosille 2022 – 2025 (586 htv)

Syyttäjälaitoksen (KPY 152) voimavara-analyysi 2022-2025 / LIITE

SYYTTÄJÄLAITOKSEN TOIMINNAN JA TALOUDEN KESTÄVYYSTARKASTELU

26.4.2021

Virasto: Syyttäjälaitos
Valmistelija: Riitta Kuronen

Momentti 25.30.01	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2020 Toteuma	2021 Arvio	2022 Arvio	2023 Arvio	2024 Arvio	2025 Arvio
HENKILÖTYÖVUODET	531,2	550,5	540,3	523,0	580,0	586,0	586,0	586,0	586,0
MENOT									
Palkkausmenot**	35 744	37 153	38 386	38 529	44 268	45 267	45 267	45 267	45 267
ICT-menot:	1 958	2 982	5 305	6 007	7 233	6 120	4 400	4 232	4 295
** AIPA-hankkeen omarahoitus*		*1 019*	*2 087*	*2 173*	*1 923*	*980*			
** muut ICT-menot (ORK)*	*1 958*	*1 963*	*3 218*	*3 835*	*5 310*	*5 139*	*4 400*	*4 232*	*4 295*
Toimitilojen vuokramenot	3 620	3 667	3 727	3 487	3 585	3 683	3 852	3 909	3 985
Muut menot	3 740	3 232	3 017	2 461	3 504	3 678	3 618	3 659	3 700
MENOT YHTEENSÄ	45 063	47 034	50 434	50 484	58 589	58 747	57 136	57 066	57 247
TULOT									
Nettoutettavat tulot	302	285	323	278	200	200	200	200	200
Määrärahat (TP, JTS 2020-2023, TAE 2020)	44 748	45 042	45 848	51 541	56 570	54 592	54 473	54 821	54 821
Määrärahaesitys / voimavara-analyysi						3 734	2 453	2 073	2 226
Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha	11 056	11 043	9 336	5 072	6 407	4 588	4 367	4 358	4 386
TULOT YHTEENSÄ	56 106	56 370	55 506	56 891	63 177	63 114	61 494	61 452	61 633
SEURAAVALLE VUODELLE SIIRTYVÄ	11 043	9 336	5 072	6 407	4 588	4 367	4 358	4 386	4 386
SIIRTYVÄN MÄÄRÄRAHAN OSUUS	24,7 %	20,7 %	11,1 %	12,4 %	8,1 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %

* Määrärahat -rivillä ovat 2017 - 2020 valtion talousarvion ao. momentin toteutumatiedot, vuoden 2021 TA sekä 2022 - 2025 kehys, VM kanta
** TA ja LTA 2021: Henkilöstöhankinnan jaksotus vuosille 2021-2022